

Zřícenina hradu Landštejn

Kraj: Jihočeský

GPS souřadnice: 49.024100N, 15.230378E

Okres: Jindřichův Hradec

Adresa URL: www.hrad-landstejn.cz

Mohutné zříceniny hradu Landštejn (dříve také Lanštýn, nebo Landštýn) se nachází v oblasti zvané Česká Kanada na vrcholu výrazného návrší nad stejnojmennou osadou asi 3 km severozápadně od Starého Města pod Landštejnem.

Dějiny Landštejna začínají nejspíše po roce 1222, kdy zemřel moravský markrabí Vladislav a správy této části se ujal český král Přemysl Otakar I. Ve snaze zabezpečit zemské hranice budoval na sporných územích strážní hrady. Na zemské stezce přímo proti staršímu, snad stejnojmennému hradu rakouských pánů ze Zöbingu, byl založen královský hrad Landštejn. Střežil nejen zemskou stezku, ale i část hranice mezi českými zeměmi a Rakouskem.

Z rukou panovníka získali hrad po polovině 13. století Vítkovci. Jedna jejich větev se znakem stříbrné růže na červeném poli přijala podle hradu přídomek a jako páni z Landštejna se záhy stali jedním z nejmocnějších rodů v království. Pro své politické ambice se dostal Vilém z Landštejna do sporu s králem Janem Lucemburským, který proti odbojnému Vítkovci vytáhl s vojskem. Za pomoci svého strýce Petra z Rožmberka však Vilém donutil královské vojsko odtáhnout a nakonec se oba Vítkovci roku 1318 smířili a stali se jeho věrnými služebníky, odměňovanými nemalými výsadami.

Král Karel IV. si Viléma velmi považoval, pověřoval ho různými diplomatickými úkony a v roce 1351 ho jmenoval pražským purkrabím. Stará zemská stezka, procházející pod Landštejnem, přinášela Vítkovcům velké bohatství. Od počátku 14. století vedli Landštejnové spor o směr této stezky se svými sousedy pány z Hradce. Rozepře vyvrcholila v polovině století otevřenou válkou mezi Vilémem a Jindřichem z Hradce, který stezku odklonil přes Bystřici na Hradec.

Ačkoli do sporu několikrát zasáhl sám král Karel IV., vyvrcholilo nepřátelství soubojem, ve kterém byl Vilém Jindřichem smrtelně zraněn. Jeden z nejmocnějších mužů království zemřel na Landštejně v dubnu roku 1356 a jeho smrtí skončilo nejslavnější období pánů z Landštejna. Roku 1381 postoupil král Václav IV. Landštejn Konrádovi Krajířovi z Krajku. Původně rakouský rod však v Čechách rychle zdomácněl. Krajířové se zapojili do husitských válek dokonce na obou stranách.

Rod Krajířů vnesl do strohého středověkého hradu zpohodlnělý renesanční životní styl s prostorným třípatrovým palácem s horkovzdušným topením, novou přístupovou cestou a modernějším opevněním s baštami. Krajířovská éra na Landštejně končí roku 1579. Poslední dědička rodu Anna, provdaná Roupovská, prodala hrad nejvyššímu dědičnému komorníkovi v Rakousku Štěpánovi z Einzigu. Hrad začal rychle střídat majitele, přestal být trvale obydlen panstvem a stal se jen střediskem hospodářské správy.

Roku 1771 do velké věže uhořel blesk a následný požár silně poškodil obytné části hradu. Opuštěný hrad rychle chátral, stal se zdrojem stavebního materiálu pro okolní vsi a posléze romantickou zříceninou, ve které byly pořádány vlastenecké výlety Klubu českých turistů. Posledním majitelem Landštejna byl v letech 1923–1945 rakouský hraběcí rod Sternbachů. Ti svůj hrad ale příliš nevyužívali a pouze sem

občas v meziválečné době jezdili na výlety.

Po válce si Landštejn vyvlastnil svými zákony stát. V roce 1972 začala rozsáhlá rekonstrukce chátrajícího zdiva, která uvedla hrad do nynějšího stavu, aby mohl být roku 1990 zpřístupněn veřejnosti.

Na hradě Landštejně se neprovádí. Po zaplacení vstupného v první bráně, procházíte areál sami. V expozici a ve velké věži jsou umístěny texty o historii, stavbě a životě na hradě. Dále si můžete projít unikátně funkční architekturu hradu a kapli sv. Jiří.

Informace o návštěvní době zde. Ceny vstupného zde.

Zdroj textu: www.npu.cz – Národní památkový ústav

